

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre 8 frt — kr.

Egyes szám ára 6 kr.

Megjelenik hetenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT

Ifj. Dobay János szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségben, az előfizetések, hirdetések, nyilttéri cikkek stb. a kiadóhivatalban fogadtatnak el.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT

Szabó Albert könyvnyomdájában.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár.

Ezenkívül minden egyszeri közlés után 30 kr belyegdíj fizetendő.

Nagy és többször közlendő hirdeményeket árkedezményben részesít a kiadóhivatal.

A „Nyilttér“-ben közlendő cikkekért szorokint 10 kr fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

Mi ez?

Szász Domokos erdélyrészi ev. ref. püspök a romániai magyar reformált missziói egyházak canonica visitatiója érdekében Romániában járt. A nemzetközi jog durva megsértését követte el ez alkalommal Sturdza külügyminiszter, a mint a „Kolozsvár“-ból átvett alábbi cikkből látható.

Nem terjeszkedünk ki ezuttal ama körülményekre, melyek a püspöki egyház-látogatás felekezeti és egyházkormányzati ágára vonatkoznak; elég és megnyugtató tudnunk, hogy az erdélyrészi reformált egyházkerület az egyetemes magyar reformált egyház által

főnhatósága alá rendelt moldva-oláhországi missziót örökös gondjai alatt tartja s hogy az egyházkerület jelenlegi főpásztora, élve az osztrák-magyar monarchia nemzetközi kötés útján biztosított jogvédelmével, e főnhatóságból folyó kötelességét hiven teljesíti.

Elég és megnyugtató tudnunk, hogy a kötelességteljesítés a felekezeti érdekek kielégítése mellett nemzetiségi missziót is tölt be és ápol s fontartja a sors keze által idegen országba vezérlett véreinkben az anyafaj iránti hűség tudatát, az egyház a haza határain túl is betöltvén azt a magasrendű elhivatását, melyet érvényesítenie, fájdalom, a hazarész körében is oly kiváló mértékben adatott . . .

De rá kell mutatnunk a tudósítás ama pontjaira, melyekből megütközve, hogy ne mondjuk: fölháborodva, látjuk, hogy Románia némely hatóságai, és pedig magának Sturdza vallás- és külügyminiszternek utasítására, hogyan értelmezik területükön békés, sőt mint mondatik, szoros viszonyban álló monarchiánk állampolgárainak jogait, szabad jogbiztonságát s azt a nemzetközileg megállapított viszonyt, a mely az osztrák-magyar monarchia Romániában lakó alattvalóit egyházkormányzatilag az anyaország illetékes egyházi hatóságaihoz fűzi.

A sérelem, melyet az erdélyrészi református püspök szenvedett, kettős:

korlátozták mint a magyar állam polgárát, vidimált utlevele mellett is a pefekturára idézték egy rendőrszolgá útján; megtiltották, hogy tetszése szerint oly helyiségbe lépjen, melynek tulajdonosa aajtáját megnyitotta előtte, s így egyéni jogai törvényes gyakorlatában állták útját; és sérelmet szenvedett személyében az erdélyrészi reformált egyházkerület alkotmányosan biztosított autonóm joghatósága, a midőn az egyházkerület támogatásával fontartott felekezeti iskolák megvizsgálásától akarták eltiltani s így magának a monarchiának hánytak fittyet, mely e főnhatóságot egyik törvényes egyházi testülete számára biztosította s e biztosítási kötelessége teljesítésében ezuttal rövidséget szenvedett. A brailai prefekt ugyan az iskola megvizsgálása elleni tilalmával elkészett, de a pitești immár ostromzár alá fogta az iskolát s személyesen örködött a helyiségben, hogy a püspök hivatalosan meg ne vizitálhassa, a bukaresti pedig maga elé hivatva és a lépcsőn fogadta, egyházi beszédét gyorsírók útján megszerezte, s kifogásolta, hogy a vasuti pályaháznál a fogadó küldöttség üdvözlő beszédére szívélyesen válaszolt.

A püspök a maga egyénére nézve megtudta ugyan minde brutális támadásokkal szemben állása méltóságát védeni, a prefektek maguk is érthetetlennek nyilvánítván távirati uton nyert rendeleteiket, de a nemzetközi jogviszony

védelmét nem szabad az egyes polgároknak bizni, hanem az államnak kell illetékes hatósága, ebben az esetben a közös külügyminiszter útján, egyik polgárban és törvényesen elismert hatósági személyében szenvedett sérelmeért az elégtételt megszereznie.

Meg vagyunk nyugodva, hogy az egyházkerület illetékes közgei meg fogják a magyar miniszterelnök útján a kellő lépéseket tenni ez elégtétel megszerzésére; de a közvélemény és közge, a sajtó, szintén köteles az ügyet evidenciában tartani, annál is inkább, mivel a romániai sajtó sem készt megfujni e kérdésben ismeretes hangu trombitáját s például az „Unirea“ cikket ír a romániai idegenekről, a zsidókról, németekről és magyarokról, kárhoztatja őket, hogy nem asszimilálódnak s nagy megbotránkozással mutat rá, hogy „e pillanatban mit tesz a kolozsvári református püspök, a ki eljött Romániába a bukaresti, galaczi, pitești és brailai egyházak meglátogatására, összegyűjtve hiveit s heves szónoklatával arra intve őket, hogy maradjanak hivek vallásukhoz és magyar nemzetiségükhöz. És mindezt a nélkül, hogy egyénileg gátolva lett volna (?), holott a helyes eljárás mind politikai, mind román szempontból az lett volna, hogy ő szentségét (sic!) egy darabonc kísérje vissza a határig.“ Így az „Unirea“ és társai.

Mi várjuk nyugton és bizton az ügy

A „Székelyföld“ tárczája.

Az első lépés.

(Egy kis filozófia.)

Ki irhatná le a fiatal mama boldogságát! Arcza ragyog, mint a nap, és szemeiből a legfőbb üdv mosolyog felénk. Emberi kebel ennél különbet nem érezhet. Tularadó gyöngésséggel öleli anyai szívére gyermekét, alig egy éves fiacskáját, és fáradhatatlanul, újból és újból össze-visszacsókolja homlokát, szájacskáját, nyakát és kezecskéit.

Most lehajlik és elővigyázatosan egy szék mellé állítja a gyermeket. Két lépésnyire letérdel, édes szavakkal hívja, csalogatja a kicsikét: „Ide jöjj, Gyuluskám, ide jöjj, mamához jöjj!“ és ragyogó szeméből a lélek feszült várakozása olvasható ki. Vajjon megkísérti-e még egyszer?

A kicsike félve méregeti a távolságot, mely őt a mamától elválasztja. Csak néhány lépés, gondolja a felnőtt ember; végtelen messzeségnek látja a gyermek, ki még soha egyetlen lépést sem tett. Rózsás arczocskáin ifjú lelkét átható érzelmek játszadoznak. Reménytel és örömmel elteltet ragyognak szemei, ha tekintete a mamáéval találkozik; most meg akarja kezdeni a merész vállalatot. De a távolság láttára az aggodalom ismét földhöz szegi lábacskaikat, picziny ujjacsa-

kái a szék után kapnak, ha egy pillanatra elvesztette a támpontot. Milyen szívesen ott lenne már a mamánál, mily örömmel ülne karjai közt! De nem mer; picziny szivecskéje, aggódo félelme tulságosan nagy.

Most kedves mosoly vonul át a kis fiu arczán. Vigyázva meghajtja térdeit és lassan a földre guggol. Ha így nem lehet, másképpen kísérti meg, gondolhatja magában, mert négykézláb kezd a mamához csuszni.

De alig veszi ez észre a ravasz kibuvót, már is felugrik. „Megálljunk csak, kis huncut! Így nem alkudtunk!“ szolt nevetve és a kis gazembert megint a székhez állítja. Milyen busan néz most a kicsike a mama szemeibe. Ámde e szemek oly édesen ragyognak, olyan szívélyesen kéri: „Jöjj Gyuluskám, ide jöjj a mamához!“ Karjait oly hivogatólag nyújtja a kétkező felé, hogy Gyuluska elvégre is megfellekedik az ut nehézségeiről. Lábacskája emelkedik, vigyázva előre igyekszik, kezét elszabadítja, a lépés meg van téve. Gyorsan, botolva jön a második és a harmadik után Gyuluska s a mama karjaiba esik. És e karok örömujjongva emelik fel a kis kedvenczet, a szivhez szoritják és a puha gyermekkarocskák a mama nyakát ölelik körül. Ki irhatná le az ő szíve boldogságát!

Mily lassan halad az az óramutató! A fiatal asszony alig várhatja a percet, midőn a

férjnek kell hazatérnie. Mit fog majd szólni? Hogy fog majd örülni, ha kis kedvencze eleibe fut?

Végre, végre jelenti a szobaleány:

— Jön az ur!

Dobogó szívvél állítja a mama gyermekét a földre. „Ott jön a papa!“ mond neki és az átellenes ajtóra mutat. A mellékszobában már hangzik is az erőteljes lépés; az ajtó megnyílik és a várva várt a küszöbön áll.

„Papa!“ kiált a mama, „papa!“ ismétli a gyermek és a papa karjait kitarva: „Gyuluskám, szép kis Gyuluskám!“

Kezecskeit előre nyújtva, a kicsike néhány ingó lépést tesz előre, de mielőtt esésében a földet éri, a papa már mellette van. Felemeli, szívére szoritja és ajkai puha, finom hajacskaikat érik. Aztán jobb karjával felecséget öleli magához: „Édeseim, feleségem, gyermekem!“

Boldog gyermek, kinek első lépését a szülei szeretet kíséri és óvja. Mihelyt a láb földet ért, már kezdetét veszi a tulajdonképeni élet útja is. Hosszu lesz-e vagy rövid, ki tudná megmondani? Felemelkedik-e a hatalom és tisztelet polczára, vagy talán örvények mellett vész el, a vándort a nyomorba, szegénybe, vagy halálba kergeti? E kérdésekre sehol sincsen válasz.

Az ember első lépése képezi első tettét is. A többi logikai összefüggésben követi. A ki

a-t mondott, annak b-t, c-t, d-t is kell mondania. Lépéshez lépés sorakozik. A tettét követi. De a világon semmi sem ér fel az első lépés fontosságával, mert ettől függ a következő mozgás iránya, és az egész ut nem kerül annyi fáradságba, mint az első lépés, mert ezzel le van győzve az utána következőktől való félelem is.

Az első lépésben rejlik a siker és sikertelenség, az emelkedés és bukás záloga. A ki az első lépést meg meg nem tette, arra nézve mi sincs eldöntve; az még oda mehet, a hova akar; ő még szabadon választhat. Az első lépés után már le vagyunk kötve. A cél, mely felé öntudattal kell törnünk, hova — talán — öntudatlanul hajtatunk, előttünk áll. Mikor érzük el e célt, avagy zátonyra jut-e életünk hajója, az még az idő kérdése.

Nézzetek azt a komor házat ott a tulajdonlón. Az ablak erős rácsozata mögött van vége annak a sok utnak, melyen mosolygó arccal, ártatlan lélekkel történt az első lépés.

Ha be lehetne látni minden utnak végét, melyre az ember rálép, sok ösvény örökre járatlan maradna. Az első letérés az utról oly kicsiny, annyira jelentéktelennek látszik, hogy nem is figyelünk rá. Ám az első a második, ezt a harmadik követi akármilyen gondatlanságból, akár könnyelműségből. Ott a helyes ut, látjuk, közel vagyunk mellette, nem is

hivatalos elintézését, a mit annyival inkább kell kívánnunk, mert az utóbbi időben mind botrányosabbá váló határsértések és magyar alattvalók ellen elkövetett erőszakoskodások, a személyes szabadság és hivatalos hatáskör ellen intézett ez újabb támadással párhuzamban tekintve, majdnem kétségtelenné teszi, hogy Romániában nem egyes tulbuzgó és értelmetlen közegek, hanem maga a hivatalos szervezet viseltetik monarchiánk és Magyarország ellen oly boszus indulatokkal, a melyeket egy önálló államnak, mely létre, méltóságára valamit tart, békén tűrnie nem lehet, nem szabad.

És végül még csak egyet. Számosak azon igaztók, kik a hazai oláhságot azzal bujtogatják, hogy a magyarok elnyomják, polgári, felekezeti és nemzetiségi jogaikról megfosztják őket. Nos, kérjük a Gazetát, Tribunát, hol, mikor és ki bánt valaha Magyarországon akár egy ben-szült, akár egy ide utazott oláhval ily brutális, egyéni és hatósági jogait ily otrombán sértő módon? A mi oláhaink beszélnek, irnak, utaznak tetszésük szerint, s a rendőri szimatolás nem sérti, kíséri őket sehol. A magyar állam polgára és hivatalos hatósági személye pedig ily tapasztalatokat szerzett az alkotmányos, szabad és hozzánk baráti viszonyban álló Romániában...

Kérjük az összehasonlítást.

SZEMLE.

Belföld.

A kormány programja. A költségvetéssel egyidejűleg több, a bevételek fokozására irányuló törvényjavaslat fog az országgyűlés elé terjesztetni. Remélik, hogy e törvényjavaslatok által, melyek nem involválnak adófelelőléseket, a szeszadó reformjával együtt kedvezőbbé lesz a mérleg, ha csak a hadügyi kiadások nem fognak ismét növekedni. Ez eshetőséggel szemben azonban — írja a félhivatalos tudósító — a magyar kormány határozott álláspontot fog elfoglalni. A konverzió tervét az új pénzügyi rendszabályok egyelőre, ugy látszik, háttérbe szorították, de annak eredménye ép e rendszabályok által jelentékenyen fog fokoztatni.

Külföld.

A bolgár ügy. Szófia távirat szerint a bolgár közvélemény most a hét fői események

foglalkoztatják. E napon tudvalevőleg a lakosság zajosán tüntetett a fejedelem mellett és tetlegesen támadással demonstrált az ellenzékkel szemben. A fejedelmi palota előtt rendezett ováció után ugyanis a tömeg Karavelov háza elé vonult, azt megostromolta és földig lerombolta. A rendőrség közbelépett, a tömeget visszaszorította, miközben számos sebesült történt. A szófia távirat tudatja, hogy némelyek sajnálják ugyan a rendzavarást, de általában senki sem kételkedik, hogy az ismétlődni fog, ha az ellenzék a támadásokat folytatja. Különben alig valószínű, hogy az ellenzéki lap, melynek czégtábláját a zavargók letépték, egyhamar ismét meg fog jelenni. A kormánypart közölye e szavakkal kezdí vezércikkét: „A mit előre láttunk, az bekövetkezett. A nemzet nem akar árulókat.” Mondják, hogy a herceg, midőn a palota erkélyén megjelent, még mit sem tudott a rendzavarásokról, és csakis a neki rendezett tüntetést akarta megköszönni. Egy másik lap élesen megtámadja Karavelov programját és azt mondja, hogy ezen program egyenesen új államcsíny és új gonoszított czéloz. E programnak nem lesz sikere, mert a nép ismeri intenczióit. A lap üdvözlő a főváros közönségét, hogy e program ellenében a kezdeményezést megragadta; elítéli azonban az erőszakoskodásokat, miután ilyféle jelenetek kedvezőtlen világot vetnek a tüntetésre.

E. M. K. E.

Az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület új egyesületi évének választmányi gyűlése e hónap 12-én délután 3 óráról késő estig tartott. A titkár részletes jelentést mutatott a múlt hónapról, melynek a közgyűlés előkészítése és az évi jelentés kiadása volt főmunkája. Az időközben lefolyt mozgalmak említése során kiemelte a titkár az egyesület támogatásával épült kolozsvári zsidótemplom felszentelési aktusát, melyen az E. M. K. E. hivatalosan a működő alelnök és a titkár által képviseltetett. Különösen megatva fogadta a választmány azt az értesítést, hogy a templom két bejárájához két E. M. K. E. persely van helyezve s hogy a szószéken ama címek közé, melyekre a hitközség tagjainak áldozni vallásos kötelességük, az egyesület neve is föl van írva. Az írók és művészek társaságának lerándulásától s a sepsiszentgyörgyi közgyűlés részleteiről is megemlékezett a titkár. A pénztári havi jelentés szerint befolyt augusztus hónap összesen 5901 ft 29 kr, melylyel az egyesület vagyona 263.921 forint és 33 krajczarra emelkedett.

Az országos közművelődési kongresszus ügyében már jó ideje nem jött értesítés a rendező iskola-egyesülettől. A kultur-egyesület azonban már bejelentette képviselőit s nemsokára meg is küldi nekik a közgyűlési mandátumot és az utasítást. — Az igazgatóság indítványára elhatározta a választmány,

hogy támogatni fogja az erdélyrészi iparszövetkezet megalakítását. — A tagdíjak némely megyei választmány és fiók részéről nem elég erélylyel szedtetvén be, nehogy a hátrálékok fölhalmozódjanak, a választmány felszólítja az illető elnökségeket, hogy teljesítsék elvállalt erkölcsi kötelességüket, mert különben a központ maga vállalkozik a tagdíjak beszedésére.

Bemutatták a választmánynak a könyv-vásárlást előmozdító bizottság átiratát, melyet az egyesület magára nézve tulhaladottnak nyilvánít, mert az irodalmi szakosztály már másfél évvel ezelőtől behatóan foglalkozott e kérdéssel. Felhívást intézett már akkor az összes fiókokhoz, szerkesztett egy olvasóköri alapszabály-mintát és összeállította a használható könyvek jegyzékét.

A régi igazgatóságnak újból való megválasztása után több jelentéktelen ügyet intézett el a választmány.

Különfélek.

— **A király Erdélyben.** Ő Felsége, a király, folyó hó 15-én Dévára érkezett, hogy megsejmelje a környéken tartandó nagy hadgyakorlatokat. A kis Déva város ez alkalommal valóban kitett magáért. A jó karba helyezett utcák a vasuti indóháztól elkezdve a „Magna curia”-ig telve voltak néppel. A házak, sőt még a város mellett levő várrom is lobogókkal volt díszítve. A piacon pedig impozáns látványt nyújtott a Kéménydy Jenő által tervezett diadalkapu, tetején a hatalmas Pannonia-szoborral. 10 óra 50 perczkor robogott be a vonat a pályaudvarba, hol a magasrangu katonák és polgári hatóságok fejei foglaltak állást. Lelkes éljenzés fogadta ő Felségét. A pályaudvaron Pogány György főispán mondott üdvözlő beszédet. A király szívélyesen válaszolt a főispán beszédére, megköszönve a szíves fogadtatást. Ezután a menet szüntelenül hangzó viharos és lelkes éljenzések között megindult. Ő Felsége nyitott kocsiában ült br. Orczy Béla miniszterrel. A következő kocsit Albrecht és Vilmos főherczegek foglalták el. Azután jött a kíséret, a külföldi attachéok stb. A közönség az egész uton lelkesen éljenzte a királyt. Ő felsége a Magna Curia-ba érkezve, rövid pihenőt tartott. Déli 12 órakor megkezdődött a küldöttségek fogadtatása. Ő Felsége mindenik küldöttség szónokának szívélyesen válaszolt.

— **Hymen.** Dr. Vajna Gábor hités ügyvéd, városunk szülötte, ki szép tulajdonságai miatt oly méltán kiérdemelt köztiszteletnek örvend, eljegyezte Hartl Juliskát, a brassói magyar közönség egyik legkedveltebb,

nagyrebecsült virágát. Sok szerencsét az új frigyhöz!

— **A román. kath. státusgyűlés.** Lőnhart Ferencz püspök az erd. román. kath. státusgyűlést okt. 10. és 11-ik napjaira hívta össze Gyulafehérvárra. A gyűlés tárgysorozata a következő: 1. Az igazgatótanács évi jelentése s ennek kapcsán — 2. A jósázigazgatóság szervezetének végleges megállapítása. — 3. Az erd. román. kath. tanárok módosított nyugdíj-szabályainak megállapítása. — 4. A brassói és székelyudvarhelyi főgymnasiumok építési és a csiksomlyói volt praetoralis házának átalakítási ügye. — 5. A kolozsvári Convictus és a székelyudvarhelyi főnővelde kibővítésére vonatkozó javaslatok tárgyalása. — 6. Az igazgatótanácsból kilépő tagok helyeinek betöltése.

— **Esküvő.** Gyergyóditrói Puskás Matild kisasszonyt, a gyergyói társaskörök egyik ünnepest szépségét, Puskás Lajos birtokos és borszéki fürdőbizottsági elnök kedves leányát, folyó hó 18-án délután 4 órakor vezette oltárhoz Szász István odaváló kereskedő és birtokos. Hosszantartó boldogságot kívánunk!

— **Hazafi Veray János,** „a haza koszorús dalnoka és a népnevelés bajnoka”, már egy hét óta Kézdi-Vásárhelyet szerencsételteti jelenlétével. Naponként összegyűjti a gyermekeket s oktatja „szép” hazafias dalokra, versekre és imárokra. A fiatal sereg áhitatos figyelemmel hallgatja a vándor apostolt, komolyan fujja utána a hazafias dalokat s elmondja azt az eskümintát, melylyel Veray ur hazafias, erkölcsös, józan életre kötelezi a fiatal sereget. Kézdi-Vásárhelyt általában kedvező fogadtatásra lelt a vándor poéta s tudomásunk szerint eddig még „megrovási kaland”-ja nem esett. Él-ményeiről szóló versei közközezen forognak s jótékony célra szép összegeket jövedelmeznek.

— **Batti állatsereglete Kézdi-Vásárhelyt a tanácsház udvarán** már megkezdte mutatványait. Reggeltől estig mindig látható, de legérdekesebb délután 4 órakor és 8-kor, midőn az állatok étetik. Batti ur, ez a rokonszenves athleta, hideg vérrrel lép a duvadak ketreczébe s csinál velük oly dolgokat, mikre a jámbor nézők háta borsózik. Farkasokkal ölelkezik, gyöngéd csókot vált a medvével, majd meg tánczra indítja a 3 tagból álló oroszláncsaládot. Valóban bámulni lehet azt a hidegvérű bátorságot, melylyel Batti ur a vérszomjas vadakat uralja. Az afrikai puszták hatalmas királya ép ugy féli az ő hatalmát, mint az utolsó majom. Egy kutyával és egy báránnyal lép be a farkasok ketreczébe s Batti ur kutyájával rendben tudja tartani a falánk állatokat, a kis báránynak egy szörzsála

tévedhetünk talán, minden perczben újra ráterhetünk. Csak még ezt a kis kerülőt a zöld bokor körül és aztán vissza az ország-utrá, hol mindig egyenesen előre — gondolja a vándor. Am az első bokor mögött a második zöldel, ez is ép oly szép, majd a harmadik, negyedik következik, ezeket is megkerüljük. Miért ne? A helyes ut nem messze, az irány könnyen megtalálható.

Igy megy az út bokorról bokorra csupa apró kanyarulatban és szinte jól esik, ha követhetjük. A vándor csakhamar rá sem gondol, hogy tévesztett utakon jár, vagy nem akar rágondolni...

A szép tájéknak mihamar vége. Az út kövessé lesz, a nehézségek, akadályok lépten-nyomon szaporodnak. Tövis és kavics mindenütt. Elszagattják a vándor ruháit, behatolnak a husba, véresre tépik testét, lábait sebesek, kimerültek. Most bágyadtan megáll. Előtte a kietlen pusztaság. Hol a helyes út, nem tudja, elvesztette az irányt...

Csak előre, valahol majd vége lesz...

Miért sir a vasablakos komor ház csengetyűje oly keservesen? Az emberek ijedten megállnak, halvány arccal bámulnak a magas falakra, melyek az épület mögött levő kis udvart kerítik, de legjobban gyorsan és visszafojtott lélegzettel elsietnek. Minden csöndes, csak a lélekharang siratja a szegény bűnöst. Tompa zaj, elfojtott jajkiáltás... aztán a harang is elhallgat...

Mily kicsiny volt az első lépés, mely az utról levezetett, és mily könnyen megtette a láb! Mily nehéz, mily irtóztatón nehéz volt az utolsó lépés a hamis, tévesztett uton!

Az első lépés akárhányszor első szemét képezi a láncznak is, mely éltünk horgonyát tartja erősen. Akárhányan, kik magas polcon állanak, kiket a nép legjobbjai közé számít, nemcsak az első lépés fontosságáról tudnak beszélni, de tudják azt is, hogy akárhányszor mily nehéz az első lépést megtenni. Sokaknak élethalál-harcot kellett vívniok azért a kis darab földért, melyen az első lépést tették, és a győzelem akkor sem volt az ő részüikön.

Könnyű azt mondani, hogy a lángész mindig utat tör magának. Hogy mily gyakran, hol és mikor érvényesült a tehetség és lángész, azt tudjuk; de a hol elbuktak, hol talán éhen haltak, arról hallgat a krónika.

Ki tudná megmondani, hogy hányszor emelkedett a láb, míg az első lépést akarta megtenni, holott talán egy kis szerencsével a hírnév és dicsőség lépcsőit is könnyen megmászhatta volna! Nem volt hely, hol megállhatott volna. Az élet árja elragadta, magával sodorta, elbukott, elmerült, mert nem volt hely az első lépésre.

A kiből semmi sem lett, abból nem is lehetett — szokás mondani; el lehet mondani, mert nincs is senki, ki ennek ellenkezőjét beigazolhatná. És mégis bizonyos, hogy sok

tehetség és lángész felismeretlenül vagy felismerve merült el az árban. Nem válhatott semmivé. Miért? Nem azért, mert ereje hiányzott, de azért, mert nem volt helye az első lépésre.

A ki egyszer megállapodott, ha mindjárt az első lépéssel is, az biztosan áll. Tudja ezt a költő, midőn új regényének czimáblájára írja: „* szerzője; tudja azt a kiadó, a homo novus-nak olvasatlanul küldi vissza kéziratát és ugyanazon postával „* szerzőjétől új művet rendel. A czéger fedezi gyakran az árut.

Hogy mi a színhabban a premiére és mi jelentősége van, mindenki tudja. Ha az első sikerül, a szerencsés költő előtt megnyílik minden muzsatemplom ajtaja, darabja önmagától kezd meg diadalutját.

De jaj a szegénynek, kinek darabja az első előadás alkalmával nem tetszett. A feledés tengerébe vész.

Az első lépés, az első tett, az első szó egyformán fontos és jelentőségeltjes. Sokszor egy kedves szó többet ér, mint a barátság és szeretet egész láncolata. Az emberi szív érthetetlen. A mint a test gyakran ideges és fájdalmasan érzi a legkisebb érintést, ugy a lelki életben is vannak perczek, midőn a beteges, igazgatót kedély még a szeretet és a barátság jeleit is türehteleneknek tartja.

Ki nem hallott még oly két jó barátról, kik elválatlanoknak látszóttak, mert oly

sokáig el nem váltak? A legbarátságosabb társalgás közepette feltűnik valami árny, egy semmiség, hűtőleg hat a barát lelkületére, ugy, hogy elnémul belé. A másik nem látja az árnyékokat, csak érzi, hogy barátja felől jön és őt mindinkább lehűti. Ő is elnémul. Ugy ülnek egymással szemben ott ketten, kik éveken át a boldogságot és fájdalmat egyaránt megoszták; mindketten érzik az árny nyomasztó terhét, melynek pedig a száj első lehetetere el kell tűnnie. Ki teszi meg az első lépést, ki mondja ki az első szót?

Mind süröbbé lesz a szívekre hulló hideg harmat. „En elmegyek”, szól az egyik és feláll; a másik széken hátrádól és mondja: „En maradok!” Hidegen „jó éjt” kívánnak egymásnak, de barátságos üdvözlésre nem mozdul a kéz.

A mint a barátsággal történik, ugy van az a szerelemmel is. Csakugyan ugy kell lennie, hogy az emberi szív nem bírja elviselni a folytonos napfényt, hogy az egyenletes melegeg elbágyaszt minden élő lényt. A zivatar tisztítja a levegőt és a vihar után a nap is fényesebben ragyog. A szerelem és barátság sem pusztul el az első viharban, ha igaz volt az érzelme. De ha megszűnt a zivatar, ne nyomasztó hőség következzeik utána; ragyogjon a nap, a szív szóljon a szívhez. Az első szó, az első tett, az első lépés... kezdete és vége mindenkinek.

sem görbül meg e veszélyes társaságban. Az állatsereglet különben nem sok, de igen szép példányokkal bír a tropikus éghajlat állataiból. Van 3 gyönyörű oroszlan, egy tigris, leopárd, jaguár, láma, antilope, több majom, boa konstriktor, kajdácok stb. Az egész igen érdemes a megtekintésre.

— **Fillérestélyek.** A gyergyószentmiklósi veres kereszt egylet szokásos fillérestélyeit a Laurency termében október hónapban kezd meg 10 kros belépti díj mellett. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Kirándulás Kolozsvárra Ő Felsége fogadtatásához.** A magyar kir. államvasutak kolozsvári menetjegy-irodája Ő Felsége a király látogatása alkalmából kéjvonatokat indít folyó hó 21-én (szerdán) az erdélyi főbb állomásokról. A menettérti jegyek 14 napig érvényesek s minden igazolvány nélkül fognak kiadni. Az érdeklődőknek tudomására hozzuk, hogy a vonat Brassóból 21-én este 7 óra 20 perckor indul s Brassótól Kolozsvárig a menettérti árak a következők: I-ső osztály: 20 frt, II. oszt. 14 frt, III. oszt. 10 frt.

— **A Keglevich-Jókai-ügyben** váratlan fordulat állott be, a mennyiben most az intendáns a dráma előadását elrendelte, s ezzel — úgy látszik — befejezést nyert a nagy port felvert ügy. A budapesti egyetemi ifjúság tüntetése is elmarad, miután a rendőrség az ifjúságnak a gyülekezést betiltotta. Az új dráma a költő kívánságára csak decemberben, Jókainé halálának évfordulója után, fog előadatni.

— **Sikkasztó miniszteri számtanácsos.** Tomicsics Márk számtanácsos, a honvédelmi miniszterium szakszámvevőse egyik osztályának vezetője, a zágrábi volt 80-ik honvédszázalój kezelőtisztjével Schmidler századossal, a Ferencz József-rend lovagjával egyetértve, 1882. év óta rendszeres sikkasztást üzött az államkincstár kárára. A sikkasztást a következő módon követték el: Schmidler százados, mint a Zágrábban állomásozó volt 80-ik, most a 25-ik féldandár 1-ső zászlóaljának kezelőtisztje, a pénztári számadásokat havonként hibásan állította ki és pedig olyan értelemben hibásan, hogy ez által mindannyiszor tetemes — eddig még ismeretlen nagyságu — összeg a százados ur zsebében maradt. Ezt a hibás számadást aztán felküldötte a miniszteri szakszámvevőség azon osztályának, a melynek Tomicsics volt a vezetője. Ez aztán — a századossal előleges megegyezése lévén — a számadást nem adta ki, mint kellett volna, az alája rendelt számtiszteknek, hanem maga személyesen dolgozta fel és könyvelte el. Még dicsérgeték is érte uton-utófélen, hogy milyen szorgalmas, derék ember, jó princípális, a ki töle telhetőleg igyekszik könnyíteni alárendeltjei dolgán. A multkoriban aztán egy számtisztnak valahogyan kezébe került véletlenül a Schmidler százados számadása, s nagy megdöbbenéssel vette észre abban a kolosszális szavas-hibákat. Rögtön utána nézett a többinek is, s nyomára jött, hogy itt tervszerű hamisítás és sikkasztás folyik. A sikkasztás ügyében rögtön megindították a vizsgálatot s Tomicsics be is vallott mindent. Az elsíkkasztott pénzösszeg nagyságát eddig még nem lehetett megállapítani. A hibás számadások folytán a kezelő százados zsebében maradt pénzen természetesen megosztottak a bűntársak. Hogy az nem lehetett jelentéktelen összeg, az nagyon valószínűnek látszik abból a körülményből, hogy 1882. óta, tehát öt esztendőn keresztül minden hónapban érkezett fel ilyen hibás pénztári számadás, s egészen a felfedezés napjáig hűségesen osztozott a martalékon a két bűntárs. A vizsgálat fölfelé is terjed, s valószínűleg hanyagság címén is kerül az ügynek több áldozata. — Hétfőn a déli órákban a honvédelmi miniszteriumba távirat érkezett Zágrábból a VII. honvédkerület parancsnokától, hogy Schmidler az éjjel börtönében egy kendővel fölakasztotta magát, és a mikorra észrevették, már meg volt halva.

— **Budapest világváros.** Az a mozgalom, melyet a tavasszal Budapest idegen-forgalmának emelése érdekében megindítottak, az ősz közeledtével újra fölszínre kerül s remélhetőleg sikeres akcióban fog nyilvánulni.

Az e mozgalom ébrentartására kiküldött bizottság elnöke Aczél Béla báró közelebb az iránt intézett kérést Trefort közoktatásügyi miniszterhez, hogy Magyarország műemlékeinek rajzait, fényképeit vagy egyéb fajta fölvételeit az országos műemlék-bizottság által gyűjtse össze, hogy azokat abban az idegenek számára készülő utmutató könyvben reprodukálják, mely Aczél báró felügyelete alatt közelebb fog megjelenni. A miniszter megkeresésére az orsz. műemlék-bizottság e kérésnek eleget tett s elnöke Havass Sándor ny. államtitkár már beterveztette a miniszterhez a bizottság birtokában levő képeket és leírásokat.

— **Erdélyi bazár a kereskedelmi muzeumban.** Az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület legutóbbi választmányi ülésén indítvány tétetett az iránt, hogy az E. M. K. E. a kereskedelmi muzeumban a nevezetesebb erdélyrészi, főleg házi iparozikékból állandó bazárt rendezzen be. A választmány azonban tekintettel a körülményre, hogy a fővárosi bazár rendezésével megadta az erdélyi iparosoknak s a kereskedőknek a szükséges legelső és legnehezebb impulzust, élhetségre szokatásnak vélvén az érdekeltek helyett való további munkálkodást, az indítványt nem fogadta el. Miután azonban ezt még sem akarta egészen elejteni, utasította a titkár, hogy e tekintetben részletesen kidolgozott javaslatot terjeszsen egyik legközelebbi ülés elé.

— **Megjubilált alkotmány.** Filadelfiából e hó 8-ról a következőket táviratozák: «Itt ez idő szerint nagyban készülődnek az Egyesült Államok száz éves fennállásának megünneplésére. Az ünnepségek, melyek szeptember 15-én kezdődnek, három napig fognak tartani. A nagy ünnepi menet állítólag 15 km. hosszú lesz, és benne jelképezve lesz mindaz a haladás, melyet az észak-amerikai ipar az utóbbi században tett. Az unio összes államainak kormányzói az ünnepi lakomára fognak összegyűlni Filadelfiában. Cleveland elnök csütörtökön érkezik ide és pénteken szemlélt tart 30,000 főnyi katonaság felett, melyet Sheridan tábornok fog elővezetni. Az ünnepélyre az ország minden részéből várnak küldöttségeket. Cleveland elnök csütörtökön este jelen lesz egy a polgári választmány által rendezett lakomán. Szombaton Cleveland elnöke alatt gyűlés lesz, a melyen Miller bíró fog ünnepi beszédet mondani. Az ünnepélyen közreműködő énekkar 600 főből áll. A gyűlést Potter new-yorki anglikanus érsek fogja megnyitni, a végén pedig Gibbon katolikus bíboros ad áldást a népre. Az elnök szombaton délután a sziberni társaság vendége lesz, s este részt vesz a pennsylvaniai egyetem által rendezett lakomán.

— **Pusztító orkán dühöngött** — mint Montevideoból jelentik — e hó 9-étől 11-éig Délamerika vizein. A háromnapos orkánban a kereskedő hajók közül igen sok elpusztult, vagy megkárosodott az egekig korbácsolt hullámok közt. Husz hajó elveszett, eddig se híruk, se hamvuk. A kár óriási. A Rio Alfa braziliai gőzös, a mely Rio de la Plata és Rio de Janeiro közt járt, törést szenvedett s a fedélzetén volt 200 emberrel elsüllyedt. Az utasok egytől-egyig odavesztek. A katasztrófát, úgy tartják, zendülés előzte meg, mert a holttestek közül, miket a víz partra vett a legtöbb össze van szurkálva, megföldözve.

— **Házaselet Kamerunban.** Dr. Buchner M. „Kamerun“ című könyvében az ottani házaseletről és családi viszonyokról a következő érdekes dolgokat írja: „Kamerunban a férfi vagyoni állapotától függ, hogy hány felesége van. King Bellnek tudtommal 80 felesége van, de ezek száma általában kettő és nyolcz közt változik. A nők a férfiak tökélt képezik, a gyermekek pedig e töké kamatait képviselik. A magtalanokat tehát a vételár megtérítése mellett visszaadják az előbbeni tulajdonosnak, tehát az atyjának, vagy az előbbeni férjnek. Ezen a vidéken még a legelőkelőbb emberek is vásárolják a feleségeiket. Finomabban ezt így lehetne kifejezni: „A völégény a menyasszony családjának fizetett nászajándék árán szerzi meg feleségét.“ Hogy e mellett gyalázatos alkudozások folynak, azt nem kell mindenki-

nek tudni. Ezenkívül a nagyobb fizetéseket, így a bűntetésül kiszabott fizetéseket is asszonyokkal teljesítik, a mikor is a nőnek állása óriási értékkülönbségeket idéz elő. Törzsfőnök leánya 6000 bar (6000 shilling), egy közönséges szabad nő 2000 bar, s rabszolganő 800 barért kapható. Kamerunban tehát előny, ha valakinek leányai vagy nővérei vannak. S így ha valamely családban egyenlő számmal vannak a fiuk és a leányok, a bevételek és kiadások elvégre is többé-kevésbé kiegyenlítik egymást. Most úgy látszik lassankint az a rossz szokás kezd elterjedni, hogy a megvett nőért csak a vételár felét fizetik ki azonnal, a másik felével pedig adósok maradnak. Ebből roppant sok perpatvar származik. Volt ugyan egy törvény, mely kimondta, hogy minden a „Half and Half“-ból (szabad és rabszolgától) származó nő 800 bart kóstál, s a vevőnek a vételár teljes lefizetése előtt ki nem adható. De senki sem törődött e törvénnyel. A leányokat nem ritkán még igen fiatal korukban adják el a nélkül, hogy azonnal férjhez menne lakni. A nők helyzete különben, dacára ez advás-vevési szokásnak és dacára annak, hogy az egész háztartás gondjai rájuk nehezednek, még sem oly súlyos, mint az ember hinné, és e sajátságos viszonyok közt tán sokkal több a boldog családi élet, mint nálunk Európában. Ha a rabszolganő tiszter változtatja is urát, ez boldog és vidám kedélye mellett nem okoz neki oly kellemetlenséget, mint a minőt a mi cselédjeinknek a helyváltoztatás. A néger nő sokkal önállóbb természetű, semhogy egykönnyen vak esz-közként engedné magát fölhasználni. Így például ezelőtt vagy 20 évvel az összes Dualia nők egy szép napon kivonultak valami szabad helyre és külön falut építettek maguknak, hogy férjeiket holmi engedményekre kényszerítsék, s a siker, mint mondják, fényes volt.

CSARNOK.

Gondolatok.

Székelyné Incze Saroltától.

Művészet.

Jelige: A fejedelem szolt a művészhez: „Két képet fess nekem, művész. En vert arannyal megfietlek, Ha mindkettő kedvemre lesz. Egyikre fess a legszebb anglyalt, Minő csak a mennyben lehet. A másikra az ördögöt fess, Minőnek őt te képzeld.“

A tudománynak testvére a művészet, de szebb, eszményibb, fényesebb, vidámabb amannál; utja hol virányos völgybe, hol magas hegyre, kunyhóba vagy palotába vezet, minednt magához ölel, a családásig utánozza a természetet és mintegy tükörben mutatja lelkünk, szívünk, szemünknek egyaránt. A gyakorlati téren több válfaja van, u. m. képző-, festő-, zene-, ének-, szín-, táncz-, erőművészet stb.; mindenikben nagy, végtelen tere van. Azok, kik által megtestesítettik, mindannyian lángésszel kell, hogy felruházva legyenek. Mert vannak[első-, másod-, harmadrangu művészek, művésznők és műkedvelők mindenik szakmában, kik sokra viszik és avatatlanok előtt majdnem oly hatást gyakorolnak, mint a valódi művészek, a genie.

Mindenik fejlesztí izlésünket, foglalkoztatja itélő tehetőségünket és kellemesen szórakoztatva tanít, művel, lelkesít és meggyőz a fölől, hogy Isten midőn az embert megteremté, egyszersmind biztosította számára a halhatatlanságot.

Ne várjuk, hogy minden szobrász Canova legyen, ki hercegi konyhában, mint kukta, vendégség alkalmával írósvajból olyan orosz-lánt formált, hogy a főrangú vendégek egyike így kiáltott fel: „Ki alkotta ezt?“ és a közfigyelmet felébresztve, követelte a ház hercegi urától annak bemutatását, ki a vaj-orosz-lánt készíté. A kis kukta reszkette jelent meg a márványteremben a „kerek asztal lovagjai“ előtt, szem-lesütve. E pillanatban meg volt alapítva szerencséje, mert ama derék főúr, ki felszólalt érte, képezteté és megajándékozá Olasz-hont a világhírű szobrász Canovával.

Ne kívánjuk, hogy mindenki Rafael, Correggio, Michael Angelo, Van Dyk, Munkácsy legyen, kinek ha „Krisztus Pilátus előtt“ című festményével szembe állunk, azt hiszszük, hogy alakjai élnek, hangjukat, a „feszítsd meg“ kiáltást hallani véljük. S ha Mozart, Beethoven, Glück, Bach, Paganini, Wagner, Liszt stb.-t nem hallhatjuk is az élők között: midőn a zene hangjait oda fokozták, fogalmat nyújtának a menny és annak boldogságáról, a pokolról és annak gyötrelmeiről.

Méltányoljuk Zichyt, Reményit, Mátét, Pongráczot, Salamont, Berkest és még Szőke Pistát is, mert a zene a lelket emeli, a szívet vidámitja.

Ha nincs alkalmunk Ristorit, Sarah Bernhardt, Patti Adelinet, Jókainét látni, midőn életre ébresztik Medeát, Gauthier Margitot, Stuart Máriát stb.; ha nem is részesülhetünk oly műelővezetben, mint azok, kik Bianchi Biancát, Turolla Emmát, Pálmai Ilkát, Splényi Blaha Lujzát, Wein Margitot, Perottit, Odryt, Kovács Gyulát stb. látják és hallják, midőn a költői képzelet alkotta alakokat megvalósítják: azért lelkesülhetünk vidéki szinpadaink jeleseiről is, mert ők a nemzeti nyelvnek őrei, terjesztői, költészetünk papjai és papnői, jól lehet, mint minden pályán, vannak köztük is, kik nem felelnek meg hivatásuk követelményeinek. Az énekesek, dalárdisták, mint egyes művészek, színészek, mint műkedvelők, kettős erőt fejtenek ki előadásuk alkalmával, mert míg érzelmeinkre inkább hatnak, arcjátékukra, mint érzelmekifejezésükre nagyobb gondot kell fordítani, hogy rossz hatást ne keltsenek s az aesthetikai izlést ne sértsek.

Elsler Fanni, Pepitta stb. a tánczművészetet a mesés, csodás, tündéri régiókba voltak képesek emelni, ugyannyira, hogy azon hatás, mit testi szépségükkel előidéztek, elenyészett magas művészetüknek csaknem a repülésig fokozott szépsége és finomsága mellett. Kik éltek az előbbieknél korábban és kik nem rég Arényverit Campillével működni látták, el voltak ragadtatva általuk. A legujabb ballet, mit operaházunkban Budapesten láthatunk, már magában véve tündéres hatást gyakorol kedélyünkre.

A lovaglás művészetében, mely egy L. Emiliát adott Európának, Carré, Sidoli czirkuszainak személyzete oly tökélyre vitte az izlést, hogy nem csoda, ha hercegeket, hercegnőket a mesalliance-ra csábított és ma nem egy uralkodóház sarja hódol a művészet és műkedvelés minden ágának. Azt gyakorolja, ápolja, fejleszti. Nem egy koronás fő foglalkozik vele, mint a költészet, irodalom, tudomány különböző ágaival.

(Folytatása következik.)

Közzgazdaság.

Ültessük és ápoljuk a gyümölcsfákat helyesen s a haszon nem marad el. Ha a gyümölcstermelő csak félannyi gondot fordítana gyümölcsfáira, mint a bortermelő szőlőjére, meglátná, hogy a gyümölcstermelés mily jövedelmező. A gyümölcsfák annál inkább megérdemlik a kiváló gondozást és ápolást, mert nemsokára nagyrészt ezekre lesz a gazda utalva; a gyümölcsértékesítésnek pedig ma már annyiféle módja van, hogy nem kell attól tartani, hogy a sok gyümölcsöt hogyan értékesítsük. Sajnos azonban, hogy bárhová menjünk, alig találunk egy-egy rendesen kezelt gyümölcsöt, a legtöbb helyen girbe-görbe gyümölcsfákat kell látni, melyeken természetesen szép gyümölcs nem teremhet. Hogy megfelelő ápolás mellett a gyümölcsfák néhány év alatt mily szép hasznot hajtanak, mutatja a következő példa: 1879-ben — írja H. V. kertész — 300 alma és körtefát ültettem. A mult tavasszal meghittak, hogy nyessem meg és hozzam rendbe a fákat. Mennyire meglepett, midőn a gyönyörű erős nagy fákat megláttam. Mindenik tele volt virággal. A gazdaság ispánja a fák körül a földet minden évben felásatta s a fák tövét megtrágyáztatta, azért nőttek olyan gyorsan. 1886-ik év őszén arról értesített az ispán, hogy a 300 fiatal fáról sokkal több haszna volt, mint másnak háromszoros-négyszer nagyobb és régibb gyümölcsöseikből.

Szerkesztői ikenet.

V. L. Hilb. Kérjük jövőre is szíves tudósítását.
V. L. Sárospatak. A sorsjegyek nem nyertek.

Felelős szerkesztő:

Ifj. Dobay János.

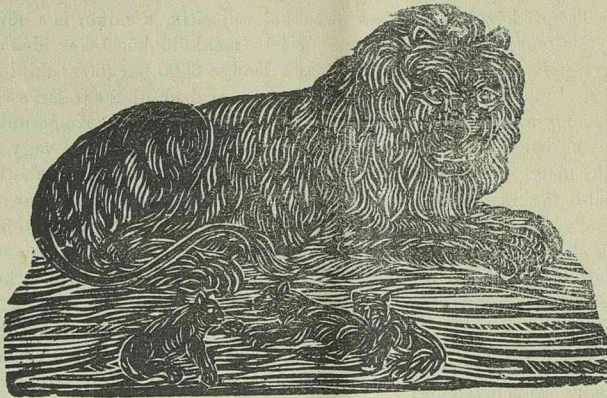
Kiadó tulajdonos:

Ifj. Kovács Dániel.

A ki kétségben van a felett,

hogy a hírlapokban feldicsért gyógyszerek közül melyiket használja betegsége ellen, az inon egy levelezőlapot Richter kiadó-intézetének Liposébe s kérje a „Betegbarát” című röpiratot. E könyv-vevőben nemcsak a legjobbaknak bizonyult háziszerek vannak részletesen ismertetve, hanem

betegségekről szóló jelentések
is olvashatók. E jelentések mutatják, hogy igen sok esetben egy egyszerű háziszert is elegendő arra, hogy még a látszólag gyógyíthatatlan betegség is szerencsésen elhárítható. Ha a betegnek a megfelelő gyógyszer rendelkezésére áll, akkor még súlyos baj esetén is gyógyulás várható, s ez okból egyik betegnek sem kellene a „Betegbarát” megrendelését elmulasztania. E figyelemreméltó könyvveske segítségével sokkal könnyebben választhatja meg a szükséges gyógyszert. A röpirat megküldése a megrendelőnek költségbe nem kerül.

Csak néhány napig!!!

BATTI L.,

a Renz czirkusza, valamint a „Gartenlaube” által ismert és hírneves, éremmel kitüntetett

NAGY ÁLLATSEREGLÉTE

folyó szeptember hó 14-től, azaz szerdán megnyílt slátható Kézdi-Vásárhelyt a városház udvarán.

Az 1-ső előadás kezdete délután 4, a másodiké 8 órakor este.

Előadás után etetése valamennyi állatoknak

M Ű S O R O Z A T:

- I. rész: Rendkívüli szelidítési mutatvány: Batti L. állatszselidítő a hyenák, farkasok, medvék és tigris ketrecében.
II. rész: Nero, a rövid idő alatt idomított párducz elővezetése: Nero parancsolatra mint egy kutya a szelidítő lábához fekszik, hátulós lábaira feláll, ugrándozik stb.
III. rész: A még sohasem látott!! A három csodálatos módon szelidített oroszlán: Pascha, Herkules és Sámson gyakorlatai. A szelidítő ezen mutatvány alkalmával mindennemű fegyver és ostor nélkül vezeti elő az állatokat, a mit eddig még nem produkált senki.

Bővebbet a falragaszok!

Teljes tisztelettel

BATTI L., állatszselidítő.

Medvék, farkasok és baglyok megvételre kerestetnek.

Van szerencsém a n. érd. közönség figyelmét felhívni, hogy könyvnyomdamban a következő

NYOMTATVÁNYOK

állandóan raktáron tartatnak és kis mennyiségben is igen jutányos áron kaphatók:

Közigazgatási nyomtatványok.

a) Adóügyekhez:

Adóbejelentés, kisúttstűsöknak szeszgyárosoknak.
Adóhátraleki kimutatás, havi.
" " " 1/4 évi.
" " " 1 évi.
Adó-intés
Arverési hirdetemny.
Bélyegjegy-megrendelési iv.
Bélyegjelet.
Czukur, kávé és sörfogyasztási adóbejelentés
Dohánygyártmány-megrendelés.
Kimutatás az év végén fennmaradt s behajthat-
lanság czim.leirandó egyenes adóhátralekokról
Küldő-hátraleki kimutatás, külv
" " " beliv
Zaloglasi, becs. és arv. jknyv, külv
" " " " beliv
Zaloglasi jknyv.
Földadókivetési kulcs.

b) Községi bíraskodáshoz:

Idésvény.
Itélet.
Kézbcsítési revény.
Panasz.
Panaszkönyv.
Targyalasi jegyzőkönyv.
Targyalasi jknyv, békés esetekhez
Targyalasi jknyv makacsági esetben
Zaloglasi jegyzőkönyv.

c) Cselédügyekhez:

Cseléd-könyv.
Cseléd-elbocsátási bizonyítvány
" könyvi ajánlat
" nyilvántartás
Gazda-nyilvántartás

d) Erdőkihágásos ügyekhez:

Erdei kihágások utáni pénzbüntetése nyilvántar-
tása
Felelőbeadás a közigazgatási bizottsághoz
Idésvény.
Iktató-könyv.
Nyilvántartás az 1879. évi XXXI. t. cz. alapján
bejelentett és tárgyalat erdei kihágásokról
Panaszkönyv.
Pénz-napló erdőkárterítések- és pénzbüntetésekről
Targyalasi jknyv.

e) Vegyes községi ügyekhez:

Állategészségügyi kimutatás.

Arverési jknyv
Baromvásári jegyzőkönyv.
Ellennyugta
Építkezési engedély
Földkönyv
Hagyatékli leltár, beliv
" " " külv
Haláleset-felvétel, bíróságok részére.
Haláleset-felvétel, gyanúhatóságok részére.
Haláleset-felvétel a brassói kir. illetékkiszabási
hivatal részére.
Halál-okok idő szerinti kimutatása.
Iktató-könyv.
Járványbetegségi kimutatás.
Jegyzőkönyv a községben kiad. lólevelekről
Jegyzőkönyv a községben kiad. marhalevelekről
Jegyzőkönyv a község előjárósága által kiállított
utlevél-ajánlatokról.
Jegyzőkönyv a levágot szarvasmarhákrol.
Jegyzőkönyv az árvek követelésének nyilvántar-
tásáról.
Jelentési levél, utazók számára.
Kataszteri birtokiv, külv
" " " beliv
Kézbcsítési iktató-jegyzőkönyv.
Közmunka-nyilvántartási jknyv.
Határszéli igazolványérti utalvány.
Községi leltár.
Községi költségterv.
Községi marha-igazolv. (Könyvveske.)
Községi sommas marhalétszám-kimutatás.
Községi számadás.
Pénzkezelési jegyzék.
Pénztári napló községek részére.
Szopóborju-jegyzőkönyv.
Törzskönyv-lap, külv
" " " beliv
Tüzvész-jelentés.
Utlevél-utalvány, a legújabb belügymin. rendelet
szerint.
Vendég-könyv.
Zaloglasi-jegyzőkönyvi napló.
Bejelentés az alispáni hivatalhoz pénzküldeményről.
Haszonbéri jegyzőkönyv.
Szemcsés köthartyalob B. és C. minta.
Himlőjáró kimutatás.
Vására kiállított marhajárlati jegyzőkönyv.
Birtoknyilvántartási jegyzék 1 minta.
" " " 2
" " " 3

f) Halottkémi ügyekhez:

Halottkémi iktató-könyv.

Halottvizsgálati bizonyítvány, I. minta.

Halottkémi jelentés, II. minta.

orv. segélyben nem részesi-
tett gyermekek haláláról, III. minta.
Halottkémi jelentés rendkívüli halálesetről, IV. m.
Halottkémi jelentés talált hulla iránt, V. minta.
Halottkémi jelent. ragályos, járványvá válható
vagy járványos betegségben történt haláleset-
ről, VI. minta.
Halottvizsgálati jknyv, VII. minta.
Halottkémi jelentés halottvizsgálati jknyvek-
kel, VIII. minta.

g) Katonai ügyekhez:

Bizonyítvány, ujoncz-felszólamlási ügyben.
Iktató-könyv, hadköteles szökevények részére.
Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a sorhad ré-
szére.
Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a honvédség
részére.
Kipuhatólasi jegyzőkönyv, hadköteles szökevé-
nyekről.
Változási kimutatás, a sorhad részére.
Változási kimutatás, a honvédség részére.

Kir. bir. végrehajtási nyomtatványok:

Arverési hirdetemny.
Arverési jknyv.
Hirdetés az igénylőkhöz.
Hivatalos jelentés, a 3 hóig nem szorgalmazott
végrehajtásról.
Hivatalos jelentés, a teljesített végrehajtásról.

Vegyes szakértői nyomtatványok:

Himlőoltási bizonyító tábla.
Himlőoltási részletes kimutatás.
Számla, utalvány és nyugta, szakértőknek, bün-
ügyben.
Utazási napló

Egyházi nyomtatványok.

a) Róm. kath. egyházi ügyekhez:

Családi értesítő.
Infrascriptus praesentium vigore fidem facio in-
dubiam et adestator in Baptisatorum.
Infrascriptus praesentium vigore fidem facio in-
dubiam et adestator in Copulatorum.
Infrascriptus praesentium vigore fidem facio in-
dubiam et adestator in Defunctorum.
Leltár r. k. lelkész, kántoraitói, tanítói stb. va-
gyonról
Leltár r. k. iskola ingó és ingatlan vagyonáról
Leltár r. k. templom ingó és ingatlan vagyonáról

Levélboríték „Nagyemlétságn és Főtisztelendő
Lónhart Ferenc urnak” stb. czimírral ellátva.
1 drb 2 kr.
Levélboríték „A főtisztelendő róm. kath. esperesi
hivatalnak” czimírral ellátva.
1 drb 2 kr.
Levélboríték „A nagyon tisztelendő lelkész hi-
vatalnak” czimírral ellátva.
1 drb 2 kr.

Matricula Baptisatorum.
" Copulatorum.
" Defunctorum.

Mixta-matrimonia.

Nyugta és ellennyugta.

Pénztári napló.

Rovatos kimutatás a r. k. egyház adóairól külv
" " " beliv

Ügyviteli napló r. kath. lelkész hiვაalok részére
Kepe-kimutatás.

Családi kimutatás.

b) Róm. kath. iskolai ügyekhez:

Iskolai anyakönyv, B. minta.
" tanköteles növendékek részére
" felvételi napló, A. minta
Mulasztási napló, C. minta.
" statisztikai kimutatás, vagyis 3-as tabella

Községi iskolai nyomtatványok:

Iskolai mulasztási bejelentés a tanfelügyelőséghez
" pénztári napló
A 6—12 és 13—15 éves gyermekek összeírasi kimu-
tatása.
Községi iskolai költségvetés.
Községi iskolai számadás.
Az iskolába beirt 6—12 és 13—15 éves gyermekek
névszerinti kimutatása.

Ügyvédi nyomtatványok:

Adás-vevési szerződés.
Arverési feltételek.
Arverési kérdés, ingóságokra és ingatlanokra.
Kötelezvénv
Kötelezvénv fél iven.
Meghatalmazás.
Tulajdonjog bekebelezése iránti kérdés
" " " felzete
Váltó-kereset. " " " felzete
Zalogjog-bekebelezési, előjegyz. kérdés
" " " felzete
Zalogjog törlese iránti kérdés
" " " felzete
Sommas kereset
" " " felzete

Raktáromat folyton nagyobbítani törekszem, hogy így a n. é. közönség igényeinek gyorsabban és jutányosabban felelhessek meg.

Elvállalok továbbá mindennemű könyvek, folyó- és röpiratok, bárminemű alapszabályok, hivatalos nyomtatványok, rovatos ivék, körlevelek, felhívások, árjegyzékek, számlák, étlapok, nász- és vigalmi jelentések, mindennemű meghívók, névjegyek, tánczrendek, újévi és más alkalmi üdvözletek, falhirdetemnyek, szóval minden a könyvnyomdászati körébe tartozó minták csinos és gyors kiállítását.

Ajánlom írószereimet, levélpapiraimat, levélboritékaimat és tentáimat, melyekből raktárt tartok s melyekből gyári áron szolgálhatok.

Tisztelettel

SZABÓ ALBERT,

könyvnyomdatulajdonos.